

JAKOV RADOVČIĆ

DOBITNIK NAGRADE HMD ZA ŽIVOTNO DJELO "PAVAO RITTER VITEZOVIĆ" ZA 2009. GODINU

Mr. sc. Jakov Radovčić, muzejski savjetnik, svoje je bogato iskustvo geologa, paleontologa i muzealca stjecao u nizu poznatih svjetskih institucija, ali najveći dio svog radnog vijeka provodi u Geološko-paleontološkom odjelu Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja, gdje je permanentno upotpunjavao i primjenjivao svoja izuzetna stručna i muzejska znanja.

Rođen je 1946. godine u Kostanju, općina Omiš. Školovao se u Splitu, Zagrebu (gdje je diplomirao geologiju i paleontologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu) te u SAD na Biološkom odjelu Sveučilišta Illinois u Chicagu, gdje je i magistrirao. Kontinuirano sudjeluje na različitim znanstvenim skupovima, seminarima, radionicama, predavanjima i kongresima diljem svijeta.

Sudjelovao je u brojnim geološko-paleološkim i paleoantropološkim istraživanjima, iskopavanjima i prikupljanju prirodoslovnog fundusa na području Hrvatske, Bosne i Hercegovine, u SAD (Kansas, Texas), Keniji i Francuskoj.

Autor je, suautor, organizator ili suorganizator brojnih izložbenih projekata ili stalnih muzejskih postava u zemlji i inozemstvu. Spomenut ćemo samo neke od njih: *Razvoj čovjeka* (Zagreb, Split, Skopje, Beograd, Novi Sad, Rijeka 1980.-1985.), *Krapinski pračovjek – spomenik svjetske baštine* (Zagreb, 1987.), *Die Neandertaler* (Eisenstadt, 1993.), *Stoljeće geologijskih karata Hrvatske* (Zagreb, 1994.), *Znanost u Hrvata* (Zagreb, 1996.), *Lovci na mamute* (Postojna, Ljubljana, 1996.-1997.), *Neandertalci iznova* (Beč-Zagreb, 1999.), *Kamenospisna karta* (Zagreb, 2002.), *Brdine marijagoričke: geološka prošlost i najstariji tragovi života okolice Brdovca i Marija Gorice* (Brdovec, 2003.). Suradivao je na postavu međunarodnih paleoantropoloških izložbenih projekata u New Yorku 1984., Herneu 2005. i u Bonnu 2006., te u stalnim postavama muzeja u Zagrebu, Samoboru, Iloku i drugima.

Do sada je samostalno ili u koautorstvu objavio nekoliko monografija te velik broj znanstvenih, popularno-znanstvenih te stručnih radova u Hrvatskoj i inozemstvu, od kojih su mnogi publicirani u najuglednijim svjetskim časopisima *Nature* i *Science*. Sudjeluje u radio i TV emisijama, drži predavanja, organizira znanstvene i stručne skupove. Bio je član uredništava znanstvenih časopisa (primjerice *Geologia Croatica*), kao i muzeoloških časopisa (*Vijesti muzealaca i konzervatora*, *Informatica museologica*). Član je Hrvatskog geološkog društva i istaknuti član Hrvatskoga muzejskog društva. Bio je predsjednik Saveza muzejskih društava Hrvatske, a svoj doprinos dao je i radu Hrvatskoga muzejskog vijeća u nekoliko mandata. Bio je i član Povjerenstva za muzejsku djelatnost muzejsko-galerijskih sektora Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba. Član je Savjeta za paleontologiju čovjeka u Parizu kao i Asocijacije američkih fizičkih antropologa. Nositelj je odličja Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Muzejski, stručni i znanstveni rad Jakova Radovčića u mnogočemu podsjeća na rad našega znanstvenika svjetskoga glasa Dragutina Gorjanovića-Krambergera. Obojica su svoj znanstveni uzlet napravili na području paleohtologije, proučavajući fosilne ribe, da bi vrhunac u stručnoj i znanstvenoj karijeri dosegli gorljivim radom na zbirci krapinskih neandertalaca. Smatrajući posao kustosa nadasve kreativnom djelatnošću, Radovčić je uvidio kako s mogućnostima suvremene tehnologije i suradnjom sa svjetskim paleoantropolozima može još više širiti spoznaje "krapinskog pleistocena", te ta saznanja na nove načine prezentirati u nizu publikacija i novim muzejskim izložbenim projektima.

Jakov Radovčić bio je jedan od inicijatora i realizatora europskoga projekta *The Neandertal Tools* kojim je tijekom razdoblja od 2004. do 2006. godine izvršena svestrana digitalizacija i tomografsko skeniranje paleolitičkih ostataka čovjeka iz Francuske, Belgije, Njemačke i Hrvatske. Time je ova izuzetna građa postala dostupna mnogim svjetskim stručnjacima kroz veoma slojevite i razvedene sustave baznih podataka dostupnih globalnih elektronskih medija.

Svakako najznačajniji i najzahtjevniji autorski angažman ostvario je Jakov Radovčić u izradi stručne koncepcije nedvojbeno najsuvremenijeg muzeja u Hrvatskoj – Muzeja krapinskih neandertalaca u Krapini, koji predstavlja krunu njegove svekolike djelatnosti. U stručnu podlogu autorske koncepcije Muzeja krapinskih neandertalaca i scenarij postava, zajedno s arhitektom Željkom Kovačićem, uložio je ne samo svoje golemo muzejsko i stručno znanje i neprocjenjivo iskustvo, već i veliku ljubav prema "tim diluvijalnim preostacima čovjeka" - što izbija iz svakog, i najmanjeg segmenta Kovačićeva i Radovčićeva postava.

Radovčićevi dalmatinski geni s naglašenim poljičkim ponosom i prkosom, sjedinjeni s bogatom erudicijom i osebnim stilom, izdvajaju ga iz standardnih okvira i izdižu iznad razine običnosti, što mu je ponekad bivalo i teret, ali gotovo uvijek doprinosilo originalnosti i prepoznatljivosti njegova rada.

Hrvatsko muzejsko društvo dodjeljuje Nagradu za životno djelo "Pavao Ritter Vitezović" muzejskom savjetniku Jakovu Radovčiću, voditelju Geološko-paleontološkog odjela Hrvatskoga

prirodoslovnog muzeja, za njegov izuzetni i trajni znanstveni i kulturološki doprinos muzejskoj struci, kao i za osobito promicanje hrvatske geološke i paleontološke baštine u svijetu.